

Gemeente Steenwijkerland Uitkomsten controle en overige informatie 2014

Rapportage aan de gemeenteraad

Building a better
working world

Building a better
working world

Ernst & Young Accountants LLP
Meander 861
6825 MH Arnhem, Netherlands
Postbus 30116
6803 AC Arnhem, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 60 05
ey.com

Aan de gemeenteraad van
de gemeente Steenwijkerland
Postbus 162
8330 AD STEENWIJK

Arnhem, 20 mei 2015

JSS/jh/9WMHFA

Uitkomsten controle en overige informatie 2014

Geachte leden van de raad,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente Steenwijkerland. Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie;
- ▶ wensen en aandachtspunten;
- ▶ onafhankelijkheid en controleproces.

Wij hebben de kernpunten van ons verslag opgenomen in het hoofdstuk 'Kernpunten'.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2014. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van de gemeente Steenwijkerland.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van de gemeenteraad te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele corporate governance. Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Het concept van dit verslag is d.d. 18 mei 2015 besproken met de portefeuillehouder financiën en de gemeentesecretaris. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Steenwijkerland.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. Jenneke Schuurkamp-Spijkerboer RA

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	4	Bijlagen
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	8	1 Onafhankelijkheid en controleproces
Kwaliteit beheersorganisatie	17	2 SiSa-bijlage
Rechtmatigheidsbeheer	20	3 IMG-bijlage
Wensen en aandachtspunten	23	Totaal aantal pagina's in dit rapport: 33

Kernpunten

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunten

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Conclusie van onze controle	Er resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen of materiële herrubriceringen voor de jaarrekening 2014. Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2014 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2014 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in de programmarekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van de gemeente Steenwijkerland.
	De jaarrekening is rechtmatig	Wij zijn voornemens bij de jaarrekening van de gemeente Steenwijkerland een goedkeurende verklaring af te geven met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2014 in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.
	(Geen) bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Wij hebben de in de SiSa- en IMG-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2014. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa- en IMG-bijlage geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
	Financiële positie/kwaliteit van het resultaat	Over 2014 heeft de gemeente Steenwijkerland een positief gerealiseerd resultaat van € 1,7 miljoen ten opzichte van de geactualiseerde begroting met een gerealiseerde resultaat van nihil. Het verschil laat zich zowel door positieve als negatieve afwijkingen verklaren. Deze verschillen worden in de jaarrekening onder hoofdstuk "2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten" per programma verder toegelicht. Onderstaand de belangrijkste afwijkingen per programma en daarbij tevens de ontwikkelingen per programma's welke met name ten grondslag liggen aan dit resultaat: 1. Programma "Steenwijkerland werkt en leert" laat een nadeel zien van € 0,7 miljoen. Dit komt onder andere door Industrie: Project revitalisering bedrijventerreinen. Hierbij geldt dat de kosten lager uitvallen dan hetgeen begroot en de van toepassing zijnde subsidie volledig wordt verkregen, per saldo ontstaat hierdoor een voordeel van € 473.000,-. 2. Programma "Steenwijkerland leeft" laat een voordeel zien van € 0,9 miljoen. De uitgaven voor de huishoudelijke verzorging (WMO) zijn lager dan het budget, dit geeft een voordeel van € 530.000,-. Dit geldt tevens voor de individuele voorzieningen waarbij het voordeel € 391.000 bedraagt.

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Financiële
positie/kwaliteit van
het resultaat
(vervolg)

De beschikbare weerstandscapaciteit (na verwerking resultaat 2014) bedraagt € 6,6 miljoen en bestaat uit de algemene reserve vaste buffer van € 6,6 miljoen. Positief is dat de algemene reserve vaste buffer afgelopen jaar met € 1,5 miljoen is uitgebreid. De overige algemene reserves (grondexploitatie) maken geen onderdeel uit van de paragraaf weerstandsvermogen, teneinde de integrale beoordeling te vergroten adviseren wij u deze tevens in de beoordeling te betrekken.

Wij merken op dat in de jaarrekening de paragraaf weerstandsvermogen nog geen confrontatie met de benodigde weerstandsvermogen is gemaakt. Hierdoor kan in de jaarrekening nog geen uitspraak worden gedaan of de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is, overigens heeft u ten aanzien van de grondexploitatie en in uw begroting wel deze confrontatie opgenomen. Door u zelf is tevens aangegeven dat het proces van risicocontrol nog de nodige aandacht verdient. Gezien de ontwikkelingen inzake de transities van de jeugdzorg en de AWBZ achtten wij het zeer wenselijk op korte termijn deze ontwikkelingen onderdeel van het integraal risicomanagement uit te laten maken en tevens hierop een continue monitoring toe te passen.

Aandachtspunten binnen het weerstandsvermogen zijn de grondexploitaties en de transities van de jeugdzorg en de AWBZ.

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Waardering grondexploitatie kent hoge mate van schattings- onzekerheid Wij hebben de grondexploitaties van de gemeente Steenwijkerland gecontroleerd en getoetst of de schattingen die hier onderdeel van maken betrouwbaar tot stand zijn gekomen. Wij hebben hierbij naar de realisatie in het verleden gekeken en beoordeeld hoe deze naar de toekomst is vertaald. Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden kunnen wij ons verenigen met de door de gemeente gemaakte schattingen. De onzekerheden rondom grondexploitaties zijn toereikend toegelicht in de jaarrekening.
Kwaliteit beheersorganisatie	Interne beheersmaatregelen In onze managementletter hebben wij reeds gerapporteerd over de kwaliteit van de interne beheersing binnen de gemeente Steenwijkerland. De belangrijkste punten zijn: ▶ Vergroten beheersing verbonden partijen ▶ Verbeteren beheersing proces belastingen ▶ Actualisering risico's met betrekking tot risicomanagement Tijdens onze controlewerkzaamheden in het kader van de jaarrekening 2014 hebben wij vastgesteld dat de aanvullende werkzaamheden zoals opgenomen in onze managementletter zijn opgepakt in het traject richting het opstellen van de jaarrekening.
Bestuurlijke aandachtspunten	Onze visie op 2015 Onze controle heeft geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2014. Naast onze certificerende functie hebben wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de gemeente Steenwijkerland het afgelopen jaar over tal van onderwerpen geïnformeerd. Voor het komende jaar vinden wij het, gelet op het voorgaande, belangrijk dat de gemeente Steenwijkerland prioriteit geeft aan de volgende onderwerpen/bevindingen: ▶ De beheersing van de op afstand gezette activiteiten door ontwikkelen. ▶ Het beheersen van het proces belastingen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Conclusie van de controle

Controleverklaring

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeente Steenwijkerland over het boekjaar geëindigd op 31 december 2014 te verstrekken. In deze verklaring bevestigen wij dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten*.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Wij hebben de in de SiSa- en IMG-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2014. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa en IMG geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het BBV. Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2014 van uw gemeente geen materiële afwijkingen vertoont ten opzichte van de voorschriften van het BBV.

Daarnaast is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening.

Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat de Raad de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Onze analyse van het resultaat 2014

Voordelig/nadelig resultaat nader besproken

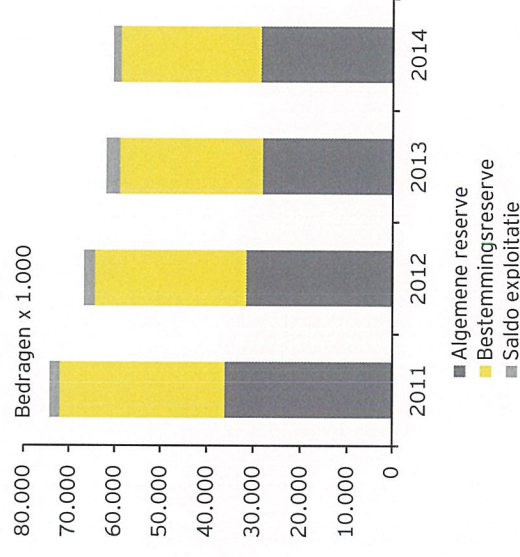
Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2014 bedraagt € 1,7 miljoen voordelig ten opzichte van een begroot saldo van € 0.

Het resultaat over 2014 ten opzichte van de begroting na wijzigingen kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Actuele begroting (na wijzigingen)	Rekening 2014	Afwijking
	€	€	€
Totale lasten	128.808	114.722	(14.087)
Totale baten	112.670	112.901	(231)
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	(16.139)	(1.821)	14.318
Mutaties in reserve	16.139	3.535	12.604
Resultaat	0	1.713	1.713

Eigen vermogen neemt af

Het eigen vermogen, inclusief het resultaat na bestemming, bedraagt per jaareinde 2014 volgens de jaarrekening € 60,5 miljoen en heeft zich vanaf 2011 als volgt ontwikkeld:

Van de totale reserves ter hoogte van € 60,5 miljoen is € 24,4 miljoen opgenomen als algemene vrije reserve en algemene reserve grondexploitatie € 4,1 miljoen. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van 2011 gedaald met € 7,6 miljoen.

Per saldo is gedurende 2014 € 3,5 miljoen onttrokken aan de reserves. Deze onttrekking vormt samen met het saldo van baten en lasten van € 1,8 miljoen negatief het gerealiseerde resultaat van € 1,7 miljoen.

Solvabiliteit

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Het huidige solvabiliteitspercentage voor uw gemeente bedraagt 38,4% (2013: 36,8%). Wanneer wij het solvabiliteitspercentage afzetten tegen vergelijkbare gemeenten kan worden gesteld dat dit een gunstig percentage is. De hoogte van de algemene reserve en de algemene reserve grondexploitatie is per 31-12-2014 € 28,5 miljoen.

Financiering

De kasgeldlimiet is in twee kwartalen overschreden. Om binnen de kasgeldlimiet te blijven is in 2014 1 langlopende geldlening van € 10 miljoen bij de BNG aangetrokken.

Vanaf 2014 dient in de toelichting op de balans ten aanzien van schatkistbankieren het volgende te worden vermeld:

- Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording afgelegd wordt.
- Voor ieder kwartaal van het jaar dient het bedrag aan middelen toegelicht te worden dat 'buiten de schatkist' is gehouden.

Wij hebben vastgesteld dat bovenstaande adequaat is toegelicht in de jaarrekening.

Ten aanzien van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben wij vastgesteld dat binnen de grenzen is geacteerd. Voor een nadere beschouwing ten aanzien van uw financieringspositie verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering van de jaarrekening 2014.

Risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf *Weerstandsvermogen & Risicobeheersing* opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2014 is gevoerd.

U heeft de ambitie risicomanagement vanuit de projecten verder door te ontwikkelen en uitvoering te geven aan integraal risicomanagement. Hiervoor is draagvlak op het gebied van risicomanagement bij alle afdelingen en management van essentieel belang. Zoals door u zelf is onderkend in de paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen geldt dat dit proces van risicocontrol nog de nodige aandacht verdient.

Wij onderschrijven het belang van deze verdere ontwikkeling en vragen hierbij uw aandacht voor het op langere termijn uitwerken van een integraal risicomanagement. Daarbij vragen wij expliciet uw aandacht voor het bewaken van de risico's rondom de drie transities in het sociaal domein. Tevens adviseren wij u de belangrijkste risico's inzake grondexploitaties onderdeel van de paragraaf *Weerstandsvermogen & risicobeheersing* uit te laten maken.

Onze analyse van uw belangrijkste schattingen

Schattingsprocessen binnen de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de raad beoordelen wij deze door het college gemaakte schattingen. Wel hebben wij een beschouwing ten aanzien van de belangrijkste schattingen opgenomen.

Belangrijke schattingen	Toelichting en beoordeling 2014
Waardering grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	De gebruiksduur vormt de basis voor de afschrijvingstermijnen. De schatting van de gebruiksduren is aanvaardbaar geacht.
Waardering van uw deelnemingen en langlopende schulden	Relatief weinig schattingselementen waardering tegen aanschafwaarde, tevens gebruik van saldo bevestigingen
Waardering van de bouwgrondexploitaties en de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)	Grondexploitaties met een negatieve eindwaarde worden voorzien. Voorziening wordt op contante waarde bepaald.
Waardering van de debiteuren	De omvang van de voorziening is in lijn met de stand van de debiteuren.
Beoordeling toereikendheid van uw voorzieningen	De voorzieningen bevatten relatief weinig schattingselementen.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Inleiding

Deze paragraaf geeft een uiteenzetting van de werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van de belangrijke aandachtsgebieden in de controle die nog niet eerder in dit verslag zijn toegelicht.

Waardering grondexploitaties

De waardering van de grondexploitaties was een significant risico in onze controleaanpak, vanwege de mate van schattingsonzekerheid voortkomend uit de huidige economische situatie. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk.

Wij brengen nadrukkelijk bij u onder de aandacht dat wij de grondexploitaties hebben beoordeeld op basis van de huidige bekende situatie en economische ontwikkelingen. De vastgoedmarkt is momenteel een markt met veel onzekerheden. De uitkomsten van onze beoordeling moeten ook in dat licht worden gezien.

Vooraf het stagneren van gronduitgifte en verkoop van kavels van grondexploitaties met een nu al verwacht negatief eindresultaat leidt direct tot grotere en substantiële verliezen en tekorten en daarmee een groter beroep op de algemene reserve. Met de opbouw van een buffer (reservepositie) voor het opvangen van toekomstige tegenvallers moet met dit effect rekening worden gehouden.

De post voorraad van de gemeente Steenwijkerland is als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	31 december 2013	31 december 2014
	€	€
Grond- en hulpstoffen:		
Niet in exploitatie genomen gronden	880	85
Onderhanden werk	24.056	26.247
Totaal	24.936	26.332

Zoals uit het voorgaand overzicht blijkt dat de grondexploitaties nader onder te verdelen zijn naar overige grond- en hulpstoffen, nog niet in exploitatie genomen bouwgronden en het zogenaamde onderhanden werk. Deze onderverdeling is afhankelijk van de formele status van de grondexploitatie:

- ▶ De gronden waar de raad geen stellig voornemen heeft deze te ontwikkelen geïdentificeerd dienen te worden als overige grond en hulpstoffen.
- ▶ Er is sprake van onderhanden werk op het moment dat er een vastgesteld exploitatieplan aanwezig is, waarbij de bestemming van de gronden definitief is vastgelegd.
- ▶ Als er nog geen vastgesteld exploitatieplan is, maar de raad heeft wel het stellige voornemen de gronden op afzienbare termijn te ontwikkelen, dan dienen de betreffende gronden te worden gepresenteerd als bouwgronden die nog niet in exploitatie zijn genomen. Hierbij is er dus nog geen zekerheid over de wijze waarop de bouwgrond in eigendom van de gemeente geëxploiteerd gaat worden.

Hiernaast vindt u een visuele risicobeoordeling van de belangrijkste grondexploitatieprojecten van de gemeente Steenwijkerland. Dit betreffen zowel in exploitatie genomen projecten als nog in exploitatie te nemen projecten.

Toelichting risicoprofiel grondexploitatie:

1. Fasering verkoop en realisatie grondprijzen belangrijkste risico.
2. Project grotendeels gesubsidieerd of in opdracht van derden.

Grondexploitatiewaarderling	Ons oordeel over het risicoprofiel van de grondexploitatie			
	Hoog	Midden	Laag	Toelichting
<i>Niet in exploitatie genomen</i>				
66 Molenkampen III				1
<i>In exploitatie genomen</i>				
19 Noordwal				1
36 Terrein Kornputkazerne				1
37 De Schans				1
68 Scheerwolde				1
63 Oldemarkt Boterberg Zuid				1
67 Weg van Rollecate Vollenhove				1
35 Eesveense Hooilanden				1,2
60 Strategische voorraad				1

Wij adviseren de gemeente Steenwijkerland de risico's in de grondexploitatie te kwantificeren en op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen.

De Schans

Zoals door uw college is aangegeven, bestaat het voornemen om in 2015, een besluit te nemen over het project De Schans. Hier worden momenteel de eerste stappen in genomen. Een voorstel voor de aanpak van het project De Schans zal door het college in de loop van dit jaar aan de raad worden aangeboden.

Voor het project De Schans is bij de vorige jaarrekening een normatieve grondexploitatie opgesteld (op basis van normen en kengetallen, zonder stedenbouwkundig ontwerp), waarbij begrotingstechnisch wordt uitgegaan van het in fases ontwikkelen van het project. Een gedeelte van het totale plangebied zal worden ontwikkeld binnen een termijn van 10 jaar. De gronden die na deze periode worden ontwikkeld, vallen in de zogenaamde zachte plannen. Deze gronden worden afgewaardeerd tot een reële waarde.

Doordat hier nog geen besluit over is genomen, hebben wij vastgesteld dat de waardering van project De Schans op basis van bovenstaande inzichten toereikend in de jaarrekening is verantwoord.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2014 is de *Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector* (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

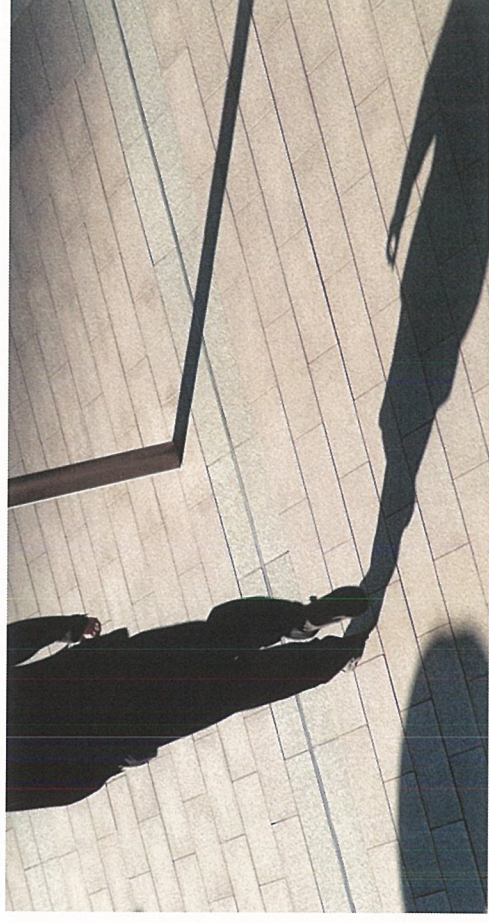
In het kader van de jaarrekening 2014 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

SiSa en IMG-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage en IMG-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2014. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de navolgende specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa en IMG geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Onze controleaanpak hierbij hebben wij in het hoofdstuk Onafhankelijkheid en controleproces nader toegelicht. De SiSa-bijlage en IMG-bijlage dienen door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage en IMG-bijlage.

In bijlage 3 en 4 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS en naar provincie Overijssel.

Kwaliteit beheersorganisatie

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2014 van de gemeente hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw gemeente, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij steunen op de processen, hetgeen betekent dat wij minder uitgebreide werkzaamheden per jaareinde behoeven te verrichten.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Positie verbijzonderde interne controle

Binnen de gemeente Steenwijkerland is intern de verbijzonderde interne controle functie belegd. Wij hebben met de betreffende medewerkers voor aanvang van zowel onze interim als balanscontrole 2014 de door de gemeente Steenwijkerland uit te voeren verbijzonderde controlewerkzaamheden besproken. Op basis van de uitkomsten van deze controles hebben wij de door ons geplande en uitgevoerde controlewerkzaamheden geëvalueerd en desgewenst indien noodzakelijk aangepast of uitgebreid.

Algemene ontwikkelingen ten aanzien van de VIC functie

Bij het gebruikmaken van werkzaamheden van de verbijzonderde interne controle functie is de Nederlandse Standaard 610 Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors van toepassing. Deze standaard is in 2014 aangescherpt. De standaard houdt onder meer in dat de accountant de voor zijn relevante, door de verbijzonderde interne controle functie uitgevoerde werkzaamheden evalueert en test om zich ervan te overtuigen, dat de werkzaamheden toereikend zijn voor zijn doelstellingen en om vast te stellen welke eigen werkzaamheden zijn eigen professionals moeten uitvoeren.

De aangescherpte standaard stelt eisen aan de kwaliteit en inrichting van de verbijzonderde interne controle functie. De eisen hebben betrekking op objectiviteit en onafhankelijkheid, deskundigheid en systematische en gedisciplineerde aanpak en dat de VIC geen vervanging van de IC is. Daarnaast is goede communicatie tussen de verbijzonderde interne controlefunctie en de accountant van groot belang.

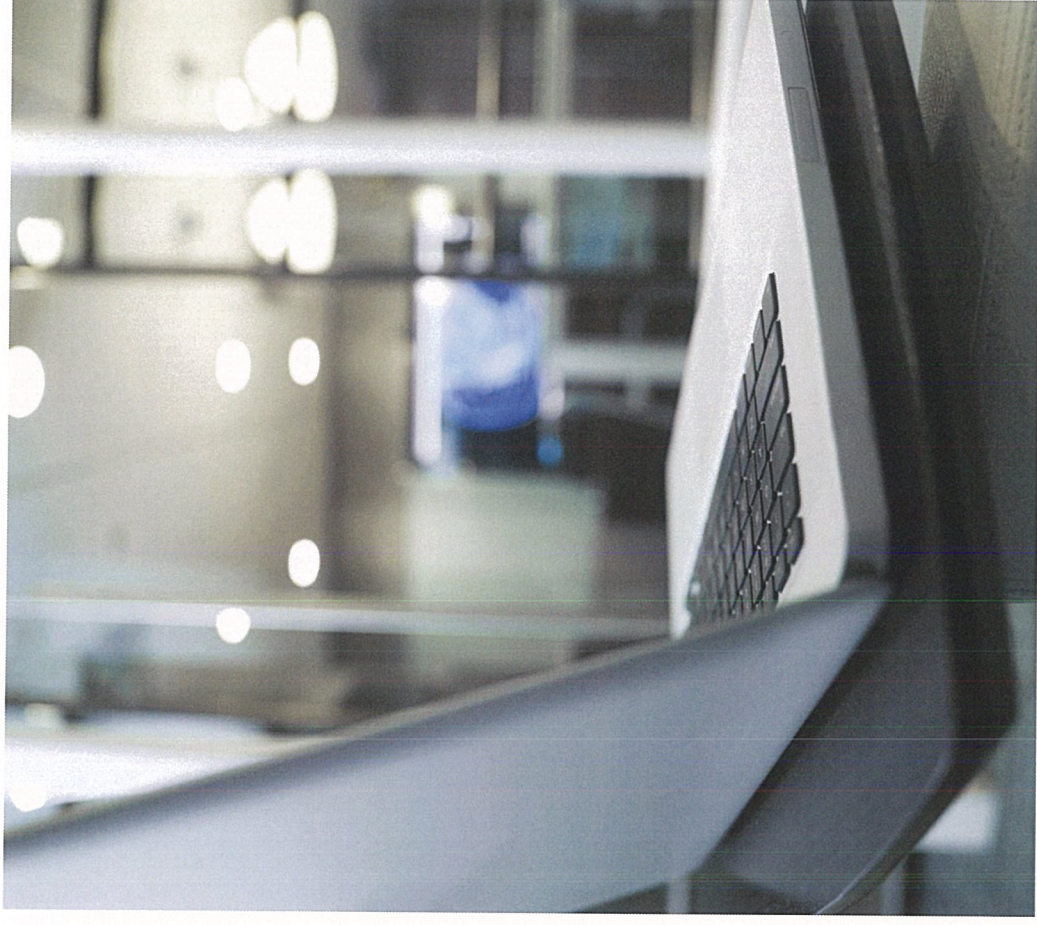
De accountant kan en mag gebruik (blijven) maken van eerder verrichte interne controles bij de gemeente indien deze voldoen aan de aangescherpte voorwaarden met betrekking tot objectiviteit, deskundigheid en kwaliteit.

Externe ontwikkelingen vanuit zowel de commissie Depla als de accountantsorganisaties stimuleren het zelfstandig verantwoorden afleggen over rechtmatig handelen en getrouw verantwoorden in de jaarrekening. En benadrukken daarmee het belang van een verbijzonderde interne controlefunctie.

Automatisering

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. Wij hebben ten behoeve van onze controle de algemene en applicatiespecifieke IT-beheersmaatregelen getest.

De jaarrekeningcontrole heeft echter geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Rechtmatigheidsbeheer

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid
Wij hebben bij de controle over 2014 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2014 van de gemeente Steenwijkerland. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- het rechtmatigheidsbeheer;
- de naleving van het voorwaardencriterium;
- de begrotingsrechtmatigheid;
- de kredieten;
- mutaties in de reserves;
- het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium;
- de niet-financiële beheershandelingen.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

De raad autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan de raad. Door een goede inrichting van de planning & controlcyclus zorgt het college er voor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan de raad, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid.

Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door de Raad worden geautoriseerd.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de Raad geautoriseerde begroting. Wij constateren de volgende overschrijding op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Lastenoverschrijding programma (x € 1.000)	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig, telt wel mee
Steenwikerland schoon, heel en veilig € 494 (2%)	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid, maar niet tijdig konden worden gesignaleerd.	V	

Bovenstaande overschrijding is ontstaan in verband met wijzigingen in verslaggevingswetgeving Besluit begroting en verantwoording ten aanzien van de voorziening riolering in. In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het college een analyse van deze overschrijding opgenomen.

Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijding te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2014. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de Raad geautoriseerde kredieten. Wij constateren de geen overschrijdingen op investeringsniveau ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen. Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf *Weerstandsvermogen en risico's*.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de gemeente betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Wensen en aandachtspunten

Wensen en aandachtspunten

Specifieke aandachtsgebieden

VPB

Voor overheidsondernemingen ontstaat op 1 januari 2016 op basis van het aanhangig wetsvoorstel 'Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen' belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting ('Vpb').

De nieuwe regeling op hoofdlijnen

Gemeenten en hun Gemeenschappelijke Regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door Gemeenten beheerde stichtingen en verenigingen. Veel kapitaalondernemingen, waaronder BV's, NV's en coöperaties, worden zelfs belastingplichtig voor ál hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

Gevolgen

Ondernemingsactiviteiten van Gemeenten zullen door de nieuwe regeling met Vpb belast worden vanaf 1 januari 2016. Te denken valt bijvoorbeeld aan grondexploitatie, verhuur van vastgoed of de exploitatie van parkeergarages. Over de jaarlijkse (fiscale) winst is Vpb verschuldigd tegen een tarief van 25%, met een tariefstapje van 20% over de eerste € 200.000. Met deze belastinglast zal jaarlijks rekening moeten worden gehouden in de begroting en jaarrekening. Ook zal uiteraard jaarlijks aangifte Vpb moeten worden gedaan.

Bij het ontstaan van Vpb-plicht per 1 januari 2016 zal een fiscale openingsbalans moeten worden opgesteld. De samenstelling van deze openingsbalans is essentieel voor de Vpb-posities in toekomstige jaren en verdient dan ook serieuze aandacht. De activa en passiva die toerekenbaar zijn aan de belaste activiteiten komen als hoofdregel voor de waarde in het

economische verkeer op de fiscale openingsbalans. Deze waarde komt doorgaans niet overeen met de waarde in de jaarrekening. Daarom zal een gedegen proces moeten worden ingericht om ieder jaar van de jaarrekening tot een juiste aangifte vennootschapsbelasting te komen.

Advies

Wij adviseren u om de periode tot 1 januari 2016 te gebruiken om uw organisatie voor te bereiden op de aanstaande Vpb-plicht. De (financiële) impact op de organisatie kan worden bepaald door de verschillende ondernemingsactiviteiten in kaart te brengen en te inventariseren welke activiteiten mogelijk vrijgesteld zijn. Wij raden u aan deze inventarisatie op korte termijn uit te voeren en op basis daarvan uiterlijk in Q3 2015 tevens een inschatting te maken van de financiële impact voor het jaar 2016, zodat in de begroting 2016 en de lv3 2016 de verwachte vennootschapsbelastinglast kan worden meegenomen. Daarnaast is essentieel dat de nieuwe fiscale regels en daarmee samenhangende verantwoordelijkheden tijdig in uw interne processen en administratie worden geïntegreerd en dat waar nodig het kennisniveau binnen uw organisatie op het gebied van de Vpb wordt verhoogd.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO die we hieronder hebben opgenomen, betreffen:

- langdurige betrokkenheid
- samenloop van dienstverlening
- geschenken en giften

Impact nieuwe regels

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (sr) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's (gemeenten zijn onder de huidige definitie niet aangemerkt als 'OOB', ofwel 'organisatie van openbaar belang') is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediciënstën. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object.

Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurediciënst niet:

- subjectief of niet-routinematig is; of
- een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assurance team twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100 ontvangen.

Bevestiging

Wij hebben alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd. Wij kunnen u bevestigen dat zowel als organisatie en als controleteam onafhankelijk zijn van gemeente Steenwijkerland.

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2014 van de gemeente Steenwijkerland gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de *Gemeentewet*.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden* (Bado) en het door de raad vastgestelde controleprotocol.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

De goedkeuringstolerantie zijn vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders en vervolgens ter besluitvorming gebracht van de raad. Op 28 oktober 2014 is het normenkader vastgesteld, ten aanzien van toleranties zijn geen wijzigingen aangebracht.

Op grond van de jaarrekening 2014 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 1.255.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 3.765.000 (3% van de lasten).

Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door de raad bepaald op € 82.500.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Wat is de reikwijdte van onze opdracht

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2014 van de gemeente Steenwijkerland gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in Artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden* (Bado) en het door de Raad vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Onze controleaanpak in het kort

Onze controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet ten doel hebben een oordeel

te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gemeente. In hoofdstuk *Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle* hebben wij u inzicht gegeven in de significante risico's, onze controleaanpak en bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het college van burgemeester en wethouders van de gemeente heeft gemaakt en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt de Raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Het normenkader en de goedkeuringstolerantie zijn vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders en vervolgens ter besluitvorming/kennisgeving gebracht van de Raad.

Op grond van de jaarrekening 2014 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 1.255.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 3.765.000 (3% van de lasten). Onze controletolerantie bedraagt 75% van deze goedkeuringstolerantie. Als de controletolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om de begrotingsrechtmatigheid van de lasten en investeringen te toetsen. Dit doen wij onder andere door:

- ▶ vast te stellen of begrotingsafwijkingen tijdig zijn gesignaleerd en zijn omgezet in een begrotingswijziging ter autorisatie aan de Raad;
- ▶ vaststellen of kostenoverschrijdingen leiden tot een onrechtmatigheid, welke meegewogen moet worden in het accountantsoordeel of niet. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid hoeven niet te worden meegewogen in het accountantsoordeel.

Rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2014 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en de controleverordening/het controleprotocol 2014 van de gemeente Steenwijkerland. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ het rechtmatigheidsbeheer;
- ▶ de naleving van het voorwaardencriterium;
- ▶ de begrotingsrechtmatigheid;
- ▶ het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium;
- ▶ de niet-financiële beheershandelingen.

Verplichtingen inzake Single information en Single audit (SiSa)

Uw gemeente is op grond van wettelijk voorschrift verplicht de verantwoordingsinformatie voor de met name benoemde specifieke uitkeringen hieromtrent op te nemen in een bijlage bij de jaarrekening op basis van een door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgeschreven model. Bij de controle van deze bijlage betrekken wij de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hiervoor gegeven aanwijzingen (Circulaire Single

information Single audit 2014, waarin onder andere opgenomen de Nota verwachtingen accountantscontrole).

De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- ▶ € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- ▶ 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- ▶ € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

In bijlage 1 van dit verslag rapporteren wij hierover.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

WNT

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van toepassing. Dit houdt onder andere in dat naast het feit dat er normen zijn gesteld aan de hoogte van de bezoldiging, er inzake de topfunctionarissen zoals werkzaam binnen uw organisatie verantwoording over de bezoldiging dient te worden afgelegd in de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat er geen functionarissen zijn die meer verdienen dan de norm en dat de in de wet vereiste toelichtingen op juiste wijze zijn verantwoord in de jaarrekening.

Frauderisico's

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat (*Standaard 240 De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten*). Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij het college. Het is van belang dat het college, onder toezicht van de gemeenteraad, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Naleving wet- en regelgeving

Wij informeren de auditcommissie over fraude en illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben.

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die de gemeente heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Wij hebben geen ongecorrigeerde controleverschillen.

SiSa-bijlage

Bijlage 2

Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2014	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV)	Geen	-	-
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 (OAB)	Geen	-	-
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï (inclusief bestrijding spoorweglawaaï)	Geen	-	-
E27B	Brede doelmittkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	Geen	-	-
G1	Wet sociale werkvoorziening gemeente	Geen	-	-
G1A	Wet sociale werkvoorziening totaal 2013	Geen	-	-
G2	Gebundelde uitkering op grond van Artikel 69 WWB gemeente 2014	Geen	-	-
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Wwb_totaal 2013	Geen	-	-
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004	Geen	-	-
G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2013	Geen	-	-
G5	Wet participatiebudget gemeente 2014	Geen	-	-
G5A	Wet participatiebudget (Wpb)_totaal 2013	Geen	-	-

IMG verantwoording 2014

Bijlage 3

Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel.

Project	Beschikkingnummer provincie	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
Externe veiligheid, deel 1	2011/0099872	Geen	-	-
Externe veiligheid, deel 2	2014/0048917	Geen	-	-
Electrisch varen rondvaartboten	2010/0050265	Geen	-	-
Cascoherstel Spijkervetpanden	2011/0023573	Geen	-	-
Centrum ontwikkeling Vollenhove	2011/0309061	Geen	-	-
Duurzame mobiliteit/ Waterreijk (tuk tuk, bootlodes, watertaxis)	2011/0209899	Geen	-	-